

**АГЕНЦИЈА
ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ**

**СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ
СЦЕНСКИ МАСКЕР И
ВЛАСУЉАР**

Београд, 2023.

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације

СЦЕНСКИ МАСКЕР И ВЛАСУЉАР

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КЛАСНОКС ¹ / ISCED-F 2013	1012 Фризерске и козметичарске услуге
Ниво НОКС-а ²	4
Ниво ЕОК-а ³	4
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	4 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а - основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање.
Облици учења	- Формално образовање
Врста јавне исправе	- Диплома; - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил;

РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА

Проходност у систему квалификација	- Ниво 5 НОКС-а - Ниво 6 НОКС-а (подниво 6.1 и 6.2) - Ниво 7 НОКС-а (подниво 7.1)
Занимање	3435.15 Студијски маскер 3435.16 Сценски маскер-власуљар 3435.27 Шминкер позоришни/сценски 7531.01 Власуљар
Стандард занимања ⁴	-

¹ Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

² Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³ Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*)

⁴ До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Сценски маскер и власуљар са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, чл. 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Сценски маскер и власуљар.

ИСХОДИ УЧЕЊА

Општи опис квалификације

Сценски маскер и власуљар израђује сценску маску и шминку, као и специјалне ефекате на кожи, примењује технике израде сценске фризура и власуљарских предмета, у складу са захтевима пројеката у извођачким уметностима и у области медијске продукције, поштујући професионалне стандарде и прописане мере безбедности и заштите здравља на раду.

Обучен је за: припрему радног места, средстава, материјала и модела за извођење сценског шминкања и израде маске; примену техника сценске шминке и фризура, те прилагођавање захтевима ликова у извођачким уметностима и за потребе различитих медија; израду идејне скице и моделовање сценске маске на основу концепције и визуелних карактеристика лика, у сарадњи са члановима креативног тима (редитељем, сценографом, костимографом, извођачима, глумцима и др.); израду сценских маски од различитих материјала, те одражавање и прилагођавање маске ликовима и захтевима пројекта; израду специјалних ефеката на кожи применом различитих материјала и техника; спровођење поступка израде монтура и власуљарских елемената, те одржавање и кориговање власуљарских предмета применом одговарајућих техника и сировина; идентификује информације о тржишту релевантне за презентацију својих решења сценских маски и пласирање услуга у области професионалног сценског шминкања и обликовања сценске фризура.

Вешто комуницира у различитим контекстима и делотворно на једном страном језику, активно доприноси неговању културе изражавања; продуктивно примењује математичке моделе, техничка и технолошка знања и информационо-комуникационе технологије (ИКТ) у решавању проблема; ефикасно учи, усавршава се и развија своју каријеру; активно учествује у реализацији пројеката који доприносе добробити заједнице и одрживом развоју.

Активно доприноси неговању толеранције, људских права и културне традиције и баштине у оквиру организације и у различитим социјалним контекстима; одговоран је према сопственом здрављу и спреман да се укључи у активности усмерене ка очувању окружења у којем живи и ради.

Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, сценском маскеру и власуљару омогућава запошљавање и наставак школовања.

Компетенције

- Планирање, припрема и организација рада у процесу израде сценске шминке, фризуре и маске, специјалних ефеката на кожи, као и власуљарских предмета;
- Израда сценске маске и шминке;
- Израда специјалних ефеката на кожи;
- Израда сценске фризуре и власуљарских предмета;
- Сарадња са креативним тимом у оквиру пројеката у извођачким уметностима и у области медијске продукције;
- Кључне компетенције.⁵

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

Знања

- објасни услове, стандарде, организацију и планирање процеса израде сценске шминке, фризуре и маске, као и специјалних ефеката на кожи у стваралачким, уметничким и забавним делатностима;
- опише развој, теоријске и концептуалне основе извођачких уметности, симболичку и наративну улогу маске и примену различитих стилова и техника у осмишљавању и креирању сценске маске на лицу и телу уметника у историјском, културном и етничком контексту;
- објасни улогу и одговорности сценског маскера и власуљара, као и начин и значај сарадње са члановима креативног тима (продуцент, редитељ, костимограф, глумци и други сарадници);
- опише припрему, врсте и начин коришћења и одржавања апарата, прибора, материјала, козметичких производа, као и припрему модела за израду сценске шминке, фризуре и маске, у складу са прописаним санитарним и здравственим условима;
- објасни начин креирања маске на основу концепције лика из сценарија и функцију сценске маске у изражавању и карактерном приказивању улоге коју тумачи глумац;
- опише везу светла, сценографије и костима, као и њихов утицај на израду сценске маске;
- објасни утицај физиономије глумца, анатомских карактеристика људског тела и покрета на израду сценске маске и креирање шминке;
- објасни улогу и значај шминке и фризуре у остваривању сценске маске у извођачким уметностима, на телевизији и филму и другим медијима;

⁵ На основу: Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС“, бр. 117/13).

Знања

- разликује карактеристике сценске шминке, те начине и специјализоване технике наношења и уклањања шминке, а у складу са захтевима извођачких уметности, медијске продукције (филма, телевизије и сл.);
- разликује специфичности сценске шминке и фризура са аспекта стилских карактеристика епоха, жанрова и карактера, за драму, балет, оперу, оперету, варијете, циркус, кабаре и сл.;
- разликује технике шминке и фризура у односу на типове према етничким и другим карактеристикама;
- објасни ефекте, поступке и технике корективне шминке, шминке за камуфлажу и постаривање лица;
- објасни поступак узимања отиска лица или делова лица у различитим материјалима, као и моделовања калупа;
- опише поступак израде налепака од силикона и латекса за постизање специјалних ефеката, као и начин мењања појединих делова лица на моделу употребом производа од воска;
- опише врсте и начин употребе различитих материјала за израду специјалних ефеката на кожи, поступак израде симулације реалистичних ожиљака, рана и опекотина, те начин употребе вештачке крви сходно врсти медија;
- објасни технику израде „ћелаве перике“ применом различитих материјала (латекса, глациана);
- опише врсте и употребу власуљарских предмета, као и материјале и сировине за израду власуљарских предмета;
- опише поступке и технике израде власуљарских производа (тресирање, кнупфање, кордловање и др.) за потребе пројеката у извођачким уметностима, медијске продукције (филма, телевизије и сл.);
- објасни поступак ушивања треса и уметка од косе за различите материјале;
- објасни ефекат хемијских препарата на длаку, те поступке бојења власуљарских производа од природне длаке и синтетичких влакана и препарирања сечене косе;
- објасни начине израде мушке и женске перике за личну и професионалну употребу од природне косе употребом различитих тилова са додатком силикона;
- опише поступке постављања и одржавања перика, као и лепљења и одржавања власуљарских предмета;
- објасни поступак шишања власуљарских предмета, укључујући значај поделе косе, те поступке обликовања фризура;
- опише поступак репарације власуљарских предмета;
- опише мере безбедности и здравља на раду, заштите животне средине при обављању послова сценског маскера и власуљара;

Вештине

- врши избор и набавку материјала за рад, као и спецификацију и калкулацију трошкова услуга и предмета које израђује;
- одржава хигијенске услове радног места и инвентара (прибора, алата и апарата) у оквиру шминкернице и власуљарске радионице, као и личну хигијену и радну униформу према стандарду;
- припреми радно место и модел за за извођење сценског шминкања и израде маске;
- бира врсту шминке и начин израде фризуре за потребе пројеката извођачких уметности и медијске продукције (филма, телевизије и сл.);
- примењује специјализоване технике наношења сценске шминке и обликовања и стилизовања фризуре у складу са стилским карактеристика епоха, жанрова и карактера за драму, балет, оперу, оперету, варијете, циркус, кабаре и сл.;
- изради карактерну шминку и фризуру одређених ликова;
- примењује поступке и технике корективне шминке, шминке за камуфлажу и постаривање лица;
- користи специфичне технике шминке и обликовања фризуре у односу на типове према етничким и другим карактеристикама, те демонстрира сценску шминку на предлошку лица или моделу;
- користи власуљарске додатке и одговарајуће украсе према типу сценске фризуре;
- осликава делове тела на основу скице;
- уклања сценску шминку са коже;
- анализира пројекат и учествује у осмишљавању и креирању сценске маске у сарадњи са креативним тимом (продуцентом, редитељем, сценаристом, сценографом, костимографом, глумцима, мајстором светла, сниматељем и др.);
- примењује ликовне технике и апликативне софтверске алате у изради и моделовању идејног решења за маску на основу концепције лика из прочитаног сценарија;
- израђује маску према ликовима из филма, популарне културе, историје, уметности, науке и сл.;
- израђује и употребљава налепке од латекса и силикона за сценску маску;
- излива отиске лица или делова лица применом одабраног материјала (гипс, силикон);
- обликује калупе за израду разних налепака, те израђује мале налепке од силикона и латекса за специјалне ефекате;

Вештине

- обликује поједине делове лица применом производа од воска;
- врши постаривање лица сенчењем и употребом латекса;
- поставља и причвршћује власуљарске предмете за потребе маске;
- изради реалистичне ожиљке, ране и опекотине и наноси вештачку крв, применом одговарајућих техника и материјала, у складу са техничким захтевима медија;
- израђује специјалне ефекте на кожи и телу применом различитих материјала;
- израђује ћелаву перику од латекса и глацана;
- одржава маску и чисти налепке од латекса и силикона;
- одабере потребан прибор и материјал за израду власуљарских предмета;
- ручно израђује различите врсте уплета;
- примењује различите технике ушивања треса за власуљарске предмете;
- израђује бркове, обрве и браду применом различитих сировина сходно потребама различитих медија;
- спроводи поступак израде монтура и власуљарских предмета на филмском тилу;
- изводи обичан и дупли чвор за кнџфање мушких и женских перика од природне косе за филм и позориште;
- користи различите врсте материјала за постављање и лепљење перика и других власуљарских предмета;
- обликује власуљарске предмете шишањем;
- примени технике препарирања и бојења сечене косе;
- одржава и коригује власуљарске предмете применом одговарајућих техника и сировина;
- изради и презентује портфолио обликовања различитих тематских сценских маски, укључујући све фазе стваралачког процеса и пројектних активности;
- делотворно комуницира на једном страном језику у професионалном и ванпрофесионалном контексту;
- ефикасно примењује прописане мере безбедности и заштите здравља на раду, заштите животне средине и противпожарне заштите за Сценског маскера и власуљара.

Способности и ставови

- самостално, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове у складу са прописима, професионалним стандардима и нормативима у оквиру стваралачке, уметничке и забавне делатности;
- испољава креативност, прецизност, предузимљивост, стрпљење и флексибилност, као и примену конструкцијске и декоративне технике у обликовању сценске маске на сигуран начин;

Способности и ставови

- успешно управља процесом учења, унапређује своју каријеру и компетенције на основу сопственог искуства и сарадње са колегама и сарадницима;
- иницира учење, усвршава се прати новине у оквиру стваралачке, уметничке и забавне делатности, те активно и одговорно учествује у целоживотном учењу;
- испољава поштовање права других и уважавање културолошких разлика, руководећи се правима и одговорностима које има као припадник заједнице;
- промовише вредности сарадње у професионалном и животном окружењу и доприноси култури уважавања и сарадње;
- ефикасно планира и организује време и активности поштујући рокове;
- ефикасно примењује ИКТ у реализацији активности, кореспонденцији са сарадницима и корисницима услуга, изради документације и портфолија, те за истраживање и прикупљање података релевантних за развој идеја и креирање сценских маски;
- континуирано ради на усавршавању ликовних и техничких вештина, визуелног опажања, естетских критеријума, те способности индивидуалног креативног изражавања у обликовању сценских маски, осликавању делова тела и креирању специјалних ефеката на кожи;
- идентификује информације о тржишту релевантне за презентацију својих решења сценских маски и пласирање услуга у области професионалног сценског шминкања и обликовања сценске фризура, узимајући у обзир принципе предузетништва, иновације у технолошком процесу и захтеве послодаваца;
- испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности алата, прибора и апарата које користи при обављању задатака сценског маскера и власуљара;
- прилагођава се на промене у радном процесу, уочава проблеме и учествује у њиховом решавању и у оквиру нестандартних послова;
- увиђа значај прописног прикупљања, одлагања и збрињавања отпада, са становишта заштите животне средине и одрживог развоја, као и употребу природних и рециклабилних материјала за обликовање и израду маске;
- испољава одговоран однос према свом здрављу, здрављу корисника услуга и примени принципа и средстава санитарно-хигијенске заштите;

Начин провере
остварености исхода
учења

Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Оцењивање је описно и бројчано.

Бројчане оцене ученика су:

- одличан (5),
- врло добар (4),
- добар (3),
- довољан (2) и
- недовољан (1).

Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).

Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на стручној матури.

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Квалификације
реализатора програма

Одговарајуће образовање:

- нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2),
а изузетно одговарајуће образовање

- нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2),

односно

- средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања;

За наставника практичне наставе одговарајуће образовање

- нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или

- нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци), уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања.

Организација
надлежна за издавање
јавне исправе

Средње стручне школе